

Pokoj a dobro

Katolícky časopis farnosti Markušovce
Ročník 14 Číslo 5 December 2012

www.pokojadobro.sk

Pravda o Bohu

Zo všetkých strán sa na nás valili rozličné akcie a ponuky, do hluku plných obchodov a ulíc sa miešali vianočné piesne a koledy, k tomu, samozrejme, sa pridával zhon, stres, možno i nervozita a hádky. Svet okolo nás nám do „rámu Vianoc“ zarámoval nesprávny obraz. My však prijímame ten najkrajší obraz, obraz Ježiša Krista, Božieho Syna. Ježiš prišiel v noci, aby jeho príchod bol ešte žiarivejší, aby sme ho zbadali, našli a kráčali v jeho svetle. Ľudstvo v hriechu je v tme, je ľudstvom bez svetla. Také ľudstvo je chladné voči Bohu i človeku.

Dieťa v jaslách nie je len obyčajné dieťa. Je to dieťa s najdokonalejšími vlastnosťami, ktoré mu dal sám Boh. Ono nám ukáže cestu radosti, šťastia, cestu, ktorá vedie k Bohu. Ľudia blúdžia. Jedni preto, lebo nepoznajú cieľ cesty, iní preto, lebo hoci poznajú

cestu, nechcú, aby im niekto ukazoval smer a svetil na cestu! Sú ale aj takí, ktorí poznajú cestu, znesú i svetlo, ale sú na ceste slabí a upadajú. Preto je tu Ježiš – Dieťa, ktoré je Cestou, Svetlom, Pravdou i Životom. Len ho treba zobrať z jasiel v Eucharistii a nechať sa ním viesť. Všetkým nám ukazuje, ako sa priblížiť ľudsky jeden k druhému, ako sa vzájomne pochopiť, ctiť a milovať. Boh nám odkryl svoje veľké tajomstvá ukázal svoju tvár, narodením jeho Syna sa nám celkom prezradil.

Ľudia neradi odkrývajú svoje tajomstvá. Každý si rád chráni svoje súkromie. Často rozprávame „čo koho do toho“. Podobne neradi odhalujeme svoje vlastnosti – najmä naše slabé stránky. Necítíme sa dobre, keď niekto o nás vie viac, ako by sme chceli. Ak sa o nás iní niečo dozvedia, vieme sa hanbiť a skrývame sa. Skrývame svoj strach, svoje pocity, niekedy svoje

sympatie, ba dokonca aj lásku k niektorým ľuďom. Keď však niečo zo svojho vnútra úmyselne prezradíme, vždy to považujeme za skutok veľkej dôvery a lásky. Sú totiž ľudia, ktorým dôverujeme a pred ktorými sa nehanbíme rozprávať o sebe.

Podobne sa Boh odkrýva nám. Prezrádza nám svoje veľké tajomstvo – tajomstvo svojho Syna, ktorý prišiel na svet a takto nám rozpráva o sebe samom. Je to akt veľkej dôvery k nám. Jeho otvorenosť však v mnohých našla odozvu. A tu sme pri slovách „spoznať“ a „prijat“. Ponúka nám osobný vzťah. On sám začína ako prvý a riskuje našu neochotu odpovedať mu. Znova a znova sa pokúša nadviazať dialóg s nami. Chce, aby sme pochopili jeho otvorenosť a prijali ho ako prichádzajúceho na tento svet.

Ondrej Švančara

Zahĺbme sa do svätej omše

Marek
Ondra
čítaj str. 3

Na prelome času

Mária
Koňaková
čítaj str. 6

Dokonalá láska

Ján
Duda
čítaj str. 9

Milí čitatelia!

Kolkí z nás uverili falošným prorokom? Tým, ktorí celosvetovo „prorokovali“, že tento mesiac má prísť koniec sveta. Akí sme krehkí v našej viere...

Ako dobre, že nasledujúci rok máme intenzívnejšie prežívať Rok viery, ktorý bol vyhlásený pápežom Benediktom XVI. Hádám, keď budeme v nastávajúcom období častejšie s dôverou čítať Sväté Písmo a Katechizmus Katolíckej cirkvi, viac sa upevníme v pravdách viery.

Koniec roka sa už zvyčajne nesie v duchu troch dimenzií: ďakovania, odprosovania a prosby. Sú to nevyhnutné zložky kresťanského života. Ak sa nad tým dôslednejšie zamyslíme, tak ich môžeme formulovať aj takto:

ĎAKOVAŤ nám treba za všetko, čím nás Boh celý rok obdaril, kam a ku komu nás poslal, aby nás osobnostne posunul. Zároveň sa zamyslieť nad tým, či tam pri tých ľuďoch sme svedčili svojím životom o Kristovej láske.

ODPROSOVAŤ za to, že svojím častým hundraním a frflaním znevažujeme aj to, čo nám bolo dané ako nezaslúžené dary. Aby mierou nášho sťažovania sa nebolo porovnávanie sa s inými. Porovnávať by sme sa mali sami so sebou v plynutí času.

PROSIŤ, aby nás Boh neopustil a aby bol napriek všetkým našim zlyháním k nám milosrdný. K tomu prosiť o silu byť aktívni v konaní dobra.

Milí čitatelia, prajem nám všetkým koniec sveta, ale koniec „starého sveta“ v nás. Aby sme sa usilovali odstraňovať svoje staré hriešne návyky a spôsoby správania a nanovo začínali nový život prežívaný v ozajstnej katolíckej viere a dôvere v Boha.

Požehnaný vianočný čas vyprosuje

Monika Hodnická, šéfredaktorka

Na záver kalendárneho roka sa chce celá redakcia poďakovať všetkým, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli a podporili vydávanie nášho časopisu.

Za ďalší uplynulý rok nášho PaDka - ďakujeme.

Detské úrazy

Medzi najčastejšie príčiny úmrtnosti v detstvom veku patria práve úrazy detí a mladistvých.

Pre každú vekovú skupinu je typický iný druh úrazu. Asi najviac ohrozené sú batolátá, t. j. deti vo veku jedného roka až troch rokov. Súvisí to s ich nespútanou zvedavosťou a snahou spoznávať a zoznamovať sa s okolitým svetom. Rodičia si často neuvedomujú nástrahy a následky vybavenia svojich domácností.

Zdá sa, že najčastejší je úraz hlavy s následnou zlomeninou alebo len obyčajnou podliatinou, ktorá sa môže vytvoriť následkom úrazu. Otrasy mozgu sa prejaví zvracaním či zmenou správania dieťaťa: spavosť, malátnosť či naopak podráždenosť. Varovným príznakom je však bezvedomie a náhla strata krvi. Niekedy stačí pár dní pokoja, infúznej liečby a sledovanie v nemocnici. V ťažších prípadoch je na mieste i operácia. Našťastie, kosti malých detí nie sú také krehké a lámavé ako je to u dospelých a predovšetkým u seniorov.

Úrazy hlavy sú teda pre svoje následky veľmi nebezpečné. Preto je potrebné dieťa chrániť prilbou či už pri bicyklovaní alebo lyžovaní. Prilba a preventívne programy (napr. dopravná výchova) významne znižujú následky úrazu hlavy a sú dôležitými prostriedkami predchádzania úrazom. V niektorých krajinách západnej Európy aktívne podporujú preventívne programy pred úrazmi, a tak deti dostávajú ochranné prostriedky v rámci zdravotného poisťenia. Nie sú však zriedkavé i úrazy hlavy pri hre na detských ihriskách.

Časté sú i popáleniny dieťaťa v rizikovej skupine batoliat a predškolských detí. Zvedavé dieťa vystriehne chvíľu, keď matka v domácnosti varí či pripravuje kávu a nestráženom okamihu prevrhne vriacu vodu či inú tekutinu na seba. Malé dieťa si jednoducho sadne i do hrnca s horúcou vodou. Závažnosť popálenia súvisí s veľkosťou popálenej plochy a hĺbkou popálenia. Nebezpečné sú popáleniny tváre a v oblasti konečníka či genitálií. Čím je dieťa menšie, tým sú následky popálenia nebezpečnejšie. Popáleniny (hlavne tie závažnejšie a u detí do dvoch rokov) by sa mali ošetrovať a liečiť v špeciálnych popáleninových centrách. V rámci prvej pomoci je však nutné zabezpečiť základné ošetrovanie popálenej plochy, zbaviť dieťa bolesti a zaviesť infúziu do žily.

Utopenie či topenie dieťaťa taktiež nie

je zriedkavé. V týchto prípadoch je dôležitá aj teplota a zloženie vody. Podchladené dieťa ma pri resuscitácii väčšiu pravdepodobnosť prežitia a fungovania hlavných životných orgánov. Napriek tomu je každé topenie či utopenie nebezpečné. Opatrnosť je na mieste u detí s epilepsiou či rizikom nízkej glykémie v krvi – tzv. hypoglykémie, ktorá môže viesť k poruche vedomia. Tento stav hrozí u diabetických detí. Každopádne i tu je na mieste prevencia v podobe plávacích viest či rukávnikov a kolies pri kúpaní detí a, samozrejme, zodpovedný dozor dospelých.

Autohavárie a s tým súvisiace úrazy detí ako spolucestujúcich sú taktiež pomerne časté. Preto je na mieste používanie autosedačiek prispôbených veku, ktoré zamedzia voľný pohyb detí v aute počas jazdy. Autosedačky spolu s bezpečnostnými pásmi sú dôležitými prostriedkami v prevencii úrazov u detí a patria už k bezprostrednej výbave rodinného automobilu. Dieťa by si už nemalo sadieť do automobilu, ktoré nie je sedačkou vybavené. Toto opatrenie je v mnohých vyspelých krajinách ošetrované i v dopravných priestupkoch, preto je na mieste ostražitosť rodičov predovšetkým v záujme ich malých detí.

Nepredvídateľné správanie malých detí hrozí nebezpečenstvom i pri prechádzke po ulici či prechádzaní cez priechod pre chodcov. Malé dieťa neraz nekontrolovane vbehne na vozovku či priechod, neuvedomujúc si riziko svojho správania. Frekventované priechody pre chodcov v blízkosti škôl sú už neraz riadené a kontrolované policajtní – hlavne pred začiatkom vyučovania.

U malých cyklistov nie sú zriedkavé úrazy pri bicyklovaní. Nebezpečný je napríklad náraz brucha na volant bicykla s rizikom poranení brušnej dutiny, roztrhnutia pečene či sleziny a vytvorenia krvnej podliatiny v podžalúdkovej žľaze. Tieto stavy sa prejavujú náhlou stratou krvi, neraz i šokovým stavom či prudkými bolesťami z poranenia podžalúdkovej žľazy.

Spoločnosť má prostriedky pri ochrane detí pred úrazmi i keď v nepopulárnej právnej či zákonodarnej rovine. Ostáva to však na zodpovednosti dospelého, či ich bude vo vlastnom záujme spoľahlivo dodržiavať.

Jana Virčíková, detská lekárka

ZAHĽBME SA DO SVÄTEJ OMŠE II.

Prvé požehnanie

Kňaz rozpaží ruky a požehná ľud: „Pán s vami“. Rozpaženie rúk je pradávné gesto, symbolizujúce náruč otvorenú Bohu i náruč, v ktorej Ježiš v osobe kňaza s láskou objíma všetkých prítomných. No toto gesto symbolizuje aj spojenie s ukrižovaným Spasiteľom. Roztiahnuté ruky kňaza vyzývajú všetkých účastníkov Najsvätejšej obety, aby so svojou bezradnosťou prišli k Bohu a aby dúfali, že iba on môže tieto prázdne ruky naplniť svojím požehnaním.

Nastavené prázdne dlane sú znakom anawim, človeka chudobného. No chudobní z evanjeliových blahoslavenstiev nie sú tí, ktorí nemajú peniaze, či nemajú čo jesť, ale chudobní duchom, tí, ktorí cítia, ako veľmi vo svojom živote potrebujú Boha. Nemyslia si, že si vystačia sami, preto cítia, že potrebujú Spasiteľa.

Slová „Pán s vami“ sú krátkym vyjadrením zmluvy Boha s jeho ľuďmi uzavretej na Sinaji. Je to zjavenie Božej existencie a potvrdením onej istoty viery, ktorá oživuje kresťanské zhromaždenie: že to Boh nás zhromažďuje, že Boh je prítomný medzi nami tak, ako bol vždy prítomný vo svojom vyvolenom ľuďmi počas celých dejín spásy a je stále uprostred nás. A znova si medzi nami robí príbytok a obnovuje zmluvu, ktorej prostredníkom bol Mojžiš.

„A hľa, ja som s vami po všetky dni až do skončenia sveta“ (Mt 28, 20). On, večný Boží Syn, ktorý sa stal človekom, Ježiš, od tej chvíle prebýva vo svätom chráme, ktorým je Cirkev. Robí si svoj príbytok uprostred nového vyvoleného ľuďmi, ktorý zhromaždil Duch Svätý.

„I s duchom твоjim“ odpovedá ľud. Táto odpoveď nie je nejakým výrazom dobroprania ľuďmi kňazovi, ale je vyjadrením viery v Ducha, ktorý pôsobí v kňazovi.

Úkon pokánia

Potom kňaz niekoľkými slovami vyzve ľud k úkonu pokánia. Človek si je vedomý svojej nehodnosti pred Pánovou tvárou. Aj Mojžiš sa chvel, keď sa mal

Snímka: Peter Lazor

priblížiť k Bohu. Zlo našich hriechov uráža Boha a zároveň vytvára priepastnú vzdialenosť medzi nami a Pánom.

Úkon pokánia je očistením od hriechom a ich odpustením, odstránením tejto priepasti. Samozrejme, ak je niekto v ťažkom hriechu, bez milosti posväcujúcej, musí najprv prijať sviatosť zmiernenia. No ľahké hriechy, ktorým sa človek často nedokáže vyhnúť a nalepia sa na dušu počas dňa, sa v tomto úkone odpušťajú. Tých máme dosť, veď hovorí sa, že i svätý za deň zhreší sedemkrát.

Zároveň tu dochádza k rozviazaniu pút a otroctiev, závislostí, ktoré hriechy vytvárajú a od ktorých sa človek len svojimi silami nedokáže odpútať.

„Vyznávam Všemohúcemu Bohu, i vám, bratia a sestry, že som veľa zhrešil...“ Apoštol Jakub nám odporúča: „Vyznajte si svoje hriechy a modlite sa jeden za druhého, aby ste ozdraveli“ (Jak 5, 16). Teda prosíme za odpustenie a oslobodenie a kňaz sa potom pomodlí modlitbu oslobodenia: „Nech sa zmiluje nad nami Všemohúci Boh, nech nám hriechy odpustí a privedie nás do života večného.“

Veľmi dôležité je v tejto časti omše odpustiť všetkým nepriateľom. Tak nás to učí Ježiš, keď hovorí, že ak niekto prináša obetný dar na oltár a tam si spomenie, že jeho brat má niečo proti nemu, má nechať dar pred oltárom a najprv ísť a zmierniť sa s bratom, až potom má prísť a obetovať svoj dar. Vieme, že neodpustenie je príčinou mnohých zotročení a zviazaností a živnou pôdou diabla, preto je tu tak dôležité rozviazať putá neodpustenia.

Ježiš nám v podobenstve vysvetľuje význam úkonu pokánia, keď hovorí o človeku, ktorý sa chcel zúčastniť svadobnej hostiny Krista a Cirkvi bez slávnostného odevu milosti posväcujúcej a bol preto vyhodенý von do tmy. Teda ak niekto príde do kostola až po úkone pokánia, ostáva špinavý a nemôže prijať duchovné ovocie svätej omše. V tejto časti omše si zvliekame špinavé šaty hriechu a obliekame si čistý odev Božích detí. Stávame sa novými a očistenými, uzdravenými ľuďmi.

Bitie sa v prsia znamená tiež prebudenie a spamätanie sa hriešnika, musí byť dosť silné, aby otriaslo tým svetom egoizmu, hriechu a oddelenosti od Boha. Týmto úderom do prs musí človek rozváľať tie bankárske stoly a klietky s holubmi, ktoré sú znakom uzavzenej a zotročenej duše...

Bitie sa v prsia znamená tiež prebudenie a spamätanie sa hriešnika, musí byť dosť silné, aby otriaslo tým svetom egoizmu, hriechu a oddelenosti od Boha. Týmto úderom do prs musí človek rozváľať tie bankárske stoly a klietky s holubmi, ktoré sú znakom uzavzenej a zotročenej duše...

Prastarou a nádhernou invokáciou „Kyrie – Pane, zmiluj sa“ končí úkon pokánia.

Marek Ondra

VÝBER Z MYŠLIENOK PÁPEŽA BENEDIKTA XVI. NA BISKUPSKEJ SYNODE

• Cirkev dnes ponúka ďalší Rok viery a novú evanjelizáciu nie kvôli tomu, aby pripomínala nejaké výročie, ale preto, že ich svet potrebuje ešte viac ako pred päťdesiatimi rokmi. V posledných desaťročiach sa rozmohlo akési duchovné „spustnutie“. Z každodenných udalostí okolo nás poznávame, čo znamená život a svet BEZ BOHA. Rozšírilo sa PRÁZDNO. Vychádzajúc však z tejto púšte, z tohto prázdna, môžeme nanovo objaviť RADOSŤ z viery a jej životnú nevyhnutnosť.

• Na púšti odkrývame hodnotu toho, čo je pre nás životodarné. Rovnako aj v súčasnom svete je nespočetne veľa znamení (často vyjadrených implicitným alebo negatívnym spôsobom) smädu po Bohu a po konečnom zmysle života. Na púšti sú potrební predovšetkým ľudia viery, ktorí vlastným životom ukazujú cestu smerom k zasľubenej zemi a udržiavajú tak NÁDEJ. Evanjelizovať znamená SVEDČIŤ Bohom premeneným novým životom a ukazovať tak CESTU.

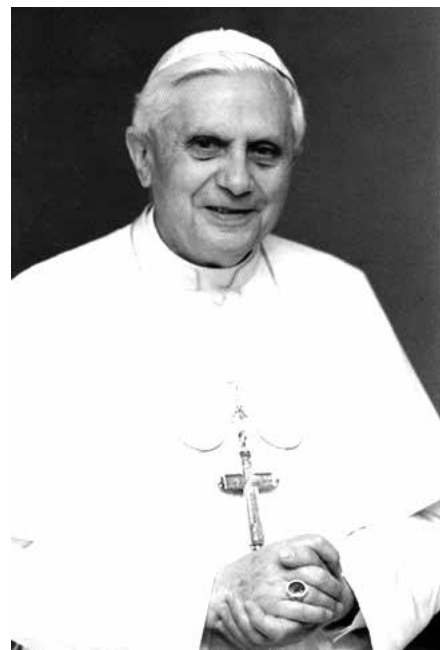
• Metaforou nášho života je putovanie a múdrom pútnikom je ten, kto sa naučil UMENIU ŽIVOTA a môže sa oň podeliť s bratmi tak, ako to robia pútnici do Santiaga de Compostella alebo pri iných púťach, ktoré sa nie náhodou vracajú do pozornosti ľudí. Prečo dnes tak veľa ľudí pociťuje POTREBU vykonať takúto púť? Nie je to preto, že tam nachádzajú alebo aspoň intuitívne zachytia ZMYSEL nášho jestvovania vo svete?

• Rok viery môžeme predstaviť ako púť do PÚŠTE SÚČASNÉHO SVETA, na ktorú si vezmeme len to, čo je najzákladnejšie: nie palicu, ani kapsu, ani chlieb, ani peniaze, ani dvojce šiat – tak ako povedal Pán svojim apoštolom, keď ich posielal do sveta (Lk 9, 3), ale iba EVANJELIUM a VIERU Cirkvi, ktorých žiarivým vyjadrením sú dokumenty Druhého vatikánskeho koncilu a Katechizmus Katolíckej cirkvi, vydaný pred dvadsiatimi rokmi.

• Pohľad na IDEÁL kresťanského života, vyjadrený v povolani k svätosti, nás pobáda hľadiť s poníženosťou na krehkosť mnohých kresťanov a na ich osobný a spoločenský hriech, ktorý bráni evanjelizácii, a tiež uznať Božiu moc, ktorá sa vo viere stretáva s ľudskou slabosťou. O NOVEJ evanjelizácii však nemôžeme hovoriť bez úprimnej dispozície k obráteniu. Základnou cestou novej evanjelizácie je ZMIERIŤ SA S BOHOM A S BLÍŽNYM. Iba OČISTENÍ môžu kresťania objaviť skutočnú HRDOSŤ zo svojej dôstojnosti Božích detí, stvorených na jeho obraz a vykúpených Kristovou krvou, a zakúsiť JEHO RADOSŤ, aby sa o ňu mohli podeliť so všetkými.

• Učeníci, verní Ježišovmu prikázaniu, odišli do celého sveta, aby ohlasovali DOBRÚ ZVEŠŤ. Cirkev existuje, aby evanjelizovala. Aj v našom čase Duch Svätý vzbudil vo svojej Cirkvi nový rozmach ohlasovania, duchovný a pastoračný dynamizmus, ktorý našiel svoje univerzálne vyjadrenie a svoj dôležitý impulz v Druhom vatikánskom koncile a ktorý vplýva na dve osobitné vetvy: na jednej strane misia ad gentes, teda ohlasovanie tým, ktorí ešte nepoznajú Ježiša a jeho poslanstvo spásy. Na druhej strane NOVÁ evanjelizácia zameraná na tých, ktorí boli pokrstení, ale vzdialili sa od Cirkvi a žijú bez kresťanských zásad.

• Jednou z nosných myšlienok obnoveného impulzu evanjelizácie Druhého vatikánskeho koncilu je UNIVERZÁLNE POVOLANIE K SVATOSTI, týkajúce sa všetkých kresťanov. Svätí sú priekopníkmi a nositeľmi NOVEJ evanjelizácie skrze svoje príhovory u Boha, svoj príklad života a vnímavosť voči Duchu Svätému. Lahostajným ľuďom ukazujú KRÁSU evanjelia a spoločenstva s Kristom. Vlažných veriacich pozývajú prežívať vieru v RADOSTI, nádeji a dobročinnnej láske a znovu objaviť CHUŤ Božieho slova a sviatostí, osobitne chleba života – Eucharistie.

Ilustračné foto

• Svätí sú skutočnými protagonistami evanjelizácie vo všetkých jej vyjadreniach. Svätí a sväte prekvitajú medzi misionármi, ktorí ohlasujú Dobrú zvesť nekresťanom v tradične misijných krajinách a tiež na všetkých miestach, kde žijú nekresťania. Svätosť nepozná kultúrne, sociálne, politické či náboženské bariéry. Ich jazyk, tzv. JAZYK LÁSKY a PRAVDY, je zrozumiteľný všetkým ľuďom dobrej vôle a privádza ich k Ježišovi Kristovi, nevysychajúcemu prameňu NOVÉHO života.

• Rok viery je osobitný rok, ktorý bude zameraný na to, aby sme v Cirkvi obnovili ENTUZIAZMUS VIERY v Ježiša Krista, jediného Spasiteľa sveta, aby znovu ožila RADOSŤ z kráčačia po ceste, ktorú nám on sám ukázal a aby sme konkrétnym spôsobom dokázali svedčiť o PREMIENAJÚCEJ SILE viery. Viera naozaj mení VŠETKO v nás i pre nás. Jasne nám odhaľuje budúcnosť, pravdu o našom povolaní v rámci ľudských dejín, zmysel života a chuť toho, že sme pútnici na ceste k nebeskej vlasti.

-red-

(Spracované podľa TK KBS)

Prvé koncily svätej Cirkvi a ich význam

V predošlom čísle tohto časopisu sme si priblížili tri krvavé storočia, v ktorých kresťanstvo vďaka krvi prvých veriacich zapustilo hlboké korene. Až v roku 380 za vlády Teodózia I. Veľkého sa kresťanstvo stalo oficiálnym štátnym náboženstvom v Rímskej ríši.

Snímka: Peter Lazor

Keďže prvotný zámer zlého ducha stroskotal na pevnej viere kresťanov, rozhodol sa použiť inú taktiku. Táto taktika mala charakter tumoru, pretože jej primárnym cieľom bolo rozložiť kresťanstvo z vnútra – prostredníctvom heréz. Keďže nebeský Otec drží nad svojou Cirkvou otcovskú ruku, nestalo sa tak podnes, pretože bludné nauky boli často vyvrátené na cirkevných snemoch.

Za prvý cirkevný snem môžeme označiť už zasadanie apoštolov v roku 49 v Jeruzaleme. Zo Skutkov apoštolov môžeme čerpať informáciu, že na koncile sa konali dve zasadnutia. Na týchto zasadnutiach sa postupne riešila otázka prijímania pohanov do Cirkvi. Prevládali dva názory: prvý, že pohania okrem krstu musia dodržiavať Mojžišov zákon a s tým súvisiacu obriezku; druhý, že pohania sa týchto židovských zákonov nemusia pridržovať. Snem napokon odsúhlasil, že Židia, ktorí sa stávajú kresťanmi, môžu dodržiavať predpisy zákona aj s obriezku, ale pohania, ktorí sa chcú obrátiť, nemajú byť

nútení prejsť židovskou procedúrou. Rozpor v týchto záležitostiach môžeme badať aj v názoroch apoštola Petra a apoštola Pavla.

Medzičasom sa bludné nauky ohľadne vzťahu a podstaty troch božských osôb šírili nezadržateľne rýchlo, preto v roku 325 cisár Konštantín Veľký, s odobrením pápeža Silvestra I., zvolal (v poradí druhý) koncil do Nicei. Na tomto koncile sa zúčastnilo podľa dobových prameňov 221 biskupov. Primárnym cieľom koncilu bolo vyvrátenie herézy kňaza Ária, ktorý tvrdil, že „Kristus nie je Bohom, ale stvorením obdareným Božou mocou“, a tiež, že Otec, Syn i Duch Svätý sú tromi rôznymi a rozdielnymi podstatami. Cirkevný otcovia tento Áriov blud odsúdili, jasne definovali Kristovo božstvo a podpísali tzv. Nicejské vyznanie viery. Na tomto koncile bol najväčším obhajcom pravého učenia sv. Atanáž.

Z tzv. ariánskeho bludu logicky vznikol nový blud týkajúci sa osoby Ducha Svätého. Túto herézu hlásal biskup Macedónius, ktorý tvrdil, že „Duch Svätý je

nižšie postavený ako Otec a Syn, pokiaľ ide o prirodzenosť a dôstojnosť“. Kvôli tejto bludnej náuke cisár Teodóziu I. Veľký zvolal v roku 381 (tretí) koncil do Carohradu. Tento snem sa týkal iba Východu. Koncil odsúdil tzv. macedóniovu herézu, odsúhlasil nicejské vyznanie viery a pridal k nemu učenie o Duchu Svätom. Takto vzniklo Nicejsko-carohradské vyznanie viery, ktoré vďaka schváleniu vtedajšieho pápeža Damasa I. bolo prijaté pre celú Cirkev. Toto vyznanie viery sa v minimálne pozmenenej forme modlíme dodnes pri väčších liturgických slávnostiach. („... Verím v jedného Pána Ježiša Krista, jednorodného Syna Božieho, zrodeného z Otca pred všetkými vekmi; Boha z Boha, Svetlo zo Svetla, pravého Boha z Boha pravého, splodeného, nie stvoreného, jednej podstaty s Otcom... Verím v Ducha Svätého, Pána a Oživovateľa, ktorý vychádza z Otca i Syna. Jemu sa zároveň vzdáva tá istá poklona a sláva ako Otcovi a Synovi. On hovoril ústami prorokov...“).

PaedDr. Marek Cimbala, PhD.

NA PRELOME ČASU

Dni po Vianociach ľudia na dedine prežívali pokojne. Dedinou sa v snehu brodili betlehemci a ľudia ich prijímali vo svojich príbytkoch s ich tradičným jasličkovaním. Bolo to obdobie oddychu, veselosti, rodinných či susedských návštev, nechýbali ani ochotnícke divadelné predstavenia. Ľudia nemali problém, ako a kde oslávia na Silvestra príchod nového roka. V posledný deň roka sa zišli v kostole na ďakovnej pobožnosti. V tom čase sa sväté omše konali iba vo farskom kostole v Markušovciach. Po pobožnosti sa zorganizovali skupiny mládeže, mladších i starších žien a úderom polnočnej hodiny začali chodiť po novoročnej „pospievanke“. Vybierané peniaze obetovali na kostol. Spievala sa pieseň, ktorú považujem za naše duchovné dedičstvo. Spievala sa v našom nárečí a až donedávna sme ju spievali v kostole na Nový rok po skončení novoročnej svätej omše. A to sa spevom ozýval celý kostol.

Prechod do nového roka nie je síce ničím magickým, ale je to čas a príležitosť na to, aby sme zhodnotili svoje životy a nanovo sa v ďalšom roku vydali do Božích rúk. Každý tieto posledné hodiny končiaceho sa roka očakáva svojím spôsobom. Väčšinou nám tento čas vyplňa sledovanie televízneho programu. Pre mnohých sú to spoločenské stretnutia na chatách, silvestrovské zába-

vy, v poslednom čase stretnutia ľudí vo väčších mestách na námestiach, ktorí zábavou a kultúrnymi podujatiami spoločne čakajú na veľkolepé ohňostroje na víťanie nového roka. A sú to aj „bujaré zábavy“ často bez zmyslu a ducha obyčajnej ľudskej radosti a veselosti. Každý podľa svojho štýlu života a temperamentu. Organizujú sa aj spoločenské stretnutia s duchovným programom. Pre mnohých však ostáva iba vlastný program tzv. „papučovej kultúry“.

Nám, v našej dedine, sa ponúka príležitosť odpočítavať poslednú hodinu starého roka v kostole. Už niekoľko rokov je asi hodinu pred polnocou kostol otvorený pre stretnutie tých, ktorí v tichu osobnej modlitby a v ďakovaní za prežitý rok čakajú na údery vežových hodín a hlahol zvonov. V tejto zvláštnej hodine v osobnom zamyslení a sebareflexii sa ako na filmovom plátne premietne celý prežitý rok. Všetko, čo sme prežili, dobré i zlé, radostné i bolestné, splnené i nesplnené túžby, predsavzatia. A keď sa úderom dvanástej hodiny modlitbou Anjel Pána a spomínanou našou piesňou vstúpime do prvých okamihov nového roka. Potom nasledujú stisky rúk a objatia s úprimným priáním šťastia, zdravia, pokoja, lásky a prvá prechádzka novoročnou nocou po dedine.

*V tym novom roku hlas se rozhodzi.
Staňce tri krale hvezda na nebi,
Čim skorej se pozberajce
do Betlema posplehajce privitac
Krala.*

*Išli, našli dieťaťko male
Celému svetu dano i tebe
Jako Bohu česť vzdavali,
Ježiškovi se klaňali s veľkej radosci.*

*Ach vitaj, vitaj Ježišku malý
Štyri tisíce ce už čakali.
Čekali ce vo dne v noci,
Čekali ce i proroci*

BOH SA NAM ZJAVIL

Vo svete, a neobchádza to ani nás, sa vytrácajú duchovné hodnoty Vianoc. Vytrácajú sa tradície, ktoré boli neinscenovanou súčasťou kultúrneho a duchovného života nielen počas Vianoc, ale života vôbec, zvlášť na dedinách. V tomto roku, keď sa pripravujeme na 1150. výročie príchodu svätých Cyrila a Metoda na Veľkú Moravu a počúvame viac ako inokedy: „Dedičstvo otcov, zachovaj nám, Pane!“ nepodliehame celkom tomu, čo nám ponúka moderný svet. Zachovávajme si podstatu Vianoc, ktorou je láska, ktorú nám Boh posielal v narodení malého Ježiška. A túto podstatu vyjadrili a zanechali pre nás naši predkovia aj vo vyššie uvedenej piesni.

*Požehnané Vianoce a požehnaný
nový rok.*

Mária Koňaková

50. výročie sobáša verzus móдне trendy súčasnosti

Pred päťdesiatimi rokmi, v sobotu 20. októbra 1962, si povedali pred Bohom svoje ÁNO v kostole v Lieskovanoch. V sobotu 20. októbra 2012 si to zopakovali a pripomenuli slávnostnou svätou omšou v kruhu rodiny a známych. Manželka pani Klára Kozáková (72) a pán Ing. Michal Kozák (75) oslávili túto dnes veľmi vzácnu udalosť a v rozhovore sa s nami podelili so svojimi skúsenosťami. Možno pozitívnym príkladom povzbudia mladé rodiny a možno dajú nádej dnešnej dobe a manželstvu v nej.

Skúste nám priblížiť dobu pred päťdesiatimi rokmi, aké nároky mali vtedy mladí ľudia na svojich životných partnerov, aké mali predstavy o rodinnom živote, čo očakávali od spoločného života?

Klára: Ja si myslím, že nároky na životného partnera sú rovnaké, ak si vyberajú svojho partnera srdcom a nie sú do toho nútení nejakým iným spôsobom. Predstavy o rodinnom živote, tie boli viac-menej odpozorované od rodičov, ale nechceli sme to mať také ťažké, doba sa menila. V spoločnom živote sme chceli spolu byť čo najdlhšie a niečo preto aj urobiť.

Michal: Pred päťdesiatimi rokmi bol život na dedine veľmi ťažký, poznačený vojnou a politickým režimom. Pochádzal som z jednoduchej chudobnej rodiny, preto som nemal veľké nároky ani mimoriadne očakávania od života. Keďže nebolo veľa možností ani prostriedkov na výlety a cestovanie, väčšina mládenčov si vyberala dievčatá zo svojej obce, prípadne zo susedných obcí. Mladí ľudia sa stretávali pri práci, v kostole alebo na dedinskej zábave. Všetci sa navzájom dobre poznali, a tak vedeli takmer všetko o každej rodine. V tých časoch však platili iné pravidlá ako dnes, a tak každý

vedel, že po kratšom či dlhšom „randení“ nasledoval sobáš, potom deti a často až potom sa riešilo bývanie a iné materiálne veci.

Môžete prezradiť, čo vás upútalo najviac na vašom partnerovi? Čo bolo rozhodujúce pre uzavretie manželstva?

Klára: Na mojom partnerovi ma vtedy upútala jeho dobrá vlastnosť, že nebol konfliktný, bol pozorný a aj keď sme boli v tom čase od seba dosť vzdialení, tešili sme sa jeden na druhého.

Michal: Moju manželku som poznal veľmi dobre, veď vyrastala v dome oproti.

Často sme sa preto vídali, vedel som o nej, že je zbožná, veľmi pracovitá a, samozrejme, musela tam byť aj vzájomná sympatia. Pri dlhších rozhovoroch sme zistili, že máme na mnohé veci rovnaké názory, a tak naše priateľstvo postupne prerástlo v lásku.

V knihe Genezis čítame: „...Boh stvoril človeka...“ a „...ako muža a ženu ich stvoril...“ a ďalej sa píše: „...preto muž opustí svojho otca i matku a privinie sa k svojej manželke a stanú sa jedným telom. A tak už nie sú dvaja, ale jedno telo.“ Bolo ťažké prežiť päťdesiat rokov

dvom ľuďom v „jednom tele – manželstve“? Bolo ťažké hľadať kompromisy, spoločné riešenia, spoločné rozhodnutia, spoločné záujmy...? Bolo ťažké povzniesť sa nad sebeckosť a obetovať tomuto vzťahu aj svoje osobné záujmy, vzdať sa niečoho v prospech rodiny?

Klára: Samozrejme, že bez kompromisov to nebolo. Bývali sme zo začiatku spolu s rodičmi, a tak bolo treba hľadať naše samostatné spoločné bývanie. Tak sme sa rozhodli pre kúpu bytu – najprv v Poprade, ale zakrátko potom v Spišskej Novej Vsi. Bolo v tom aj naše silné puto k rodine, ktorú sme nechceli mať ďaleko.

Michal: Ak sa mladí ľudia rozhodnú pre manželstvo po dôkladnom spoznaní, po zrelom uvážení a navyše, ak je spečatené aj sviatosťou manželstva v Božom chráme, vtedy sa všetky prekážky, problémy a ťažkosti, ktoré v manželstve nepochybne prichádzajú, dajú ľahšie zvládnuť a prekonať. Veď pred Bohom sme si sľúbili, že zotrváme pri sebe v šťastí i nešťastí, v zdraví aj v chorobe... Manželstvo je, samozrejme, aj o kompromisoch, o odpúšťaní, o obete, ale predovšetkým o láske – nielen k partnerovi, deťom, ale aj k Bohu, pretože stále platí veta, že bez Božieho požehnanja, márne naše namáhania.

V tomto požehnanom manželstve ste vychovali dve deti: Zuzku a Petra. Myslíte si, že výchova detí je dnes náročnejšia ako kedysi? Alebo je to len fráza, ktorú dnes radi používame? Závisí náročnosť výchovy od doby?

Klára: Myslím si, že výchova detí je dnes náročnejšia, hoci naše deti žili, a teda aj my s nimi, v neslobode, hlavne v škole. Neraz sme boli predvolávaní, že ich prihlasujeme na náboženstvo, ale nás to nezlomilo a v náboženskom duchu boli vychované. Dnes je sloboda a zase záleží len od rodičov, akú výchovu im chcú dať. Deti teraz majú výtvarné techniky, a tak majú rodičia viac starostí a obáv, či ich dieťa nesklázne na zlé cesty.

Michal: Boh nám požehnal dve krásne zdravé deti, ktoré nás obdarili siedmiimi vnúčatami, z ktorých máme obrovskú radosť. Výchova detí je náročná v každej

dobe, pretože každá doba má svoje negatíva, ktoré môžu zle vplyvať na deti. Zvlášť dnes je tých zlých vplyvov viac ako kedysi, a preto je veľmi dôležité, aký príklad a základ pre život dostanú deti v rodine.

Asi každé manželstvo prejde skúškou pevnosti. Prídu problémy možno s financiami, možno so zdravím a vtedy sa rodina alebo upevní a zosilnie, alebo sa rozpadne. Čo by ste poradili z vlastnej 50-ročnej skúsenosti, ako rodinu v takejto skúške upevniť, a ako zabrániť jej rozpadnutiu?

Klára: V rodine, ktorá sa nespolieha iba sama na seba v rôznych skúškach, ako sú choroby, neúspechy niekoho z rodiny, ale prosí o Božiu pomoc, sa to zvládnuť dá. Ani nás choroby neobišli, ale máme rozvetvenú rodinu, deti, dobrého zaťa a nevestu a sedem najmilších vnúčať a pri každej takejto skúške vieme, že sa za nás modlia.

Michal: Je smutné počúvať, že dnes sa rozpadáva takmer každé druhé manželstvo.

Ťažko dať recept na udržanie manželstva, pretože život prináša rôzne situácie, s ktorými sa ľudia nedokážu vyrovnáť. Dôvodom je asi najčastejšie egoizmus

a to, že nedokážu odpúšťať. Posilu v ťažkých životných skúškach neraz hľadajú v alkohole, nevere, v neprimeranej honbe za peniazmi a materiálnymi hodnotami. Ak sa však aj v ťažkostiach života dokážu obrátiť k Bohu a hľadať silu a pomoc v modlitbe, ak rodina drží spolu a navzájom si pomáha, vtedy sa manželstvo a vzťahy v rodine upevňujú a nie rozpadávajú.

Jednota a nerozlučiteľnosť manželstva sa v dnešnej dobe prehliada. Rozvody už neprekvapujú. Cielene sa nám podsúva potreba zväzku osôb rovnakého pohlavia, nútia nás súhlasiť a podporiť to. Toto je jedna z „chorôb“ súčasnosti. Ako tomu odolávať?

Klára: Istotne nesúhlasiť a nepodporiť to, ale držať sa našich kresťanských zásad.

Manželský zväzok je spojením muža a ženy s Božím požehnaním.

Michal: Nielen rozvody, registrované partnerstva rovnakého pohlavia či potraty a eutanázia sú „chorobami“ dnešnej doby. Toto sú však často extrémny. Avšak, čo sa stáva alebo považuje za celkom bežné a samozrejme, je spolužitie dvoch ľudí bez manželstva, ako to mladí nazývajú „bez papiera“, ktorý im vôbec nechýba. Ak je však pre nich manželstvo len akýsi papier,

ťažko je niečo vysvetľovať. Rodičia by sa však s tým nemali zmieriť, ani si povedať, že dnes je taká doba. Neustále by mali deťom pripomínať dôsledky takéhoto vzťahu a ak by sa aj zdalo, že už nič nezmôžu, ostáva im veriť v silu modlitby.

Sú Vianoce, počas ktorých je stredobodom pozornosti Svätá rodina. Je to teda aj čas a možnosť na upevnenie rodinných vzťahov. Skúste dať tip našim čitateľom ako na to?

Klára: Vianoce sú ten najkrajší čas, keď sa môže rodina stretnúť. My sa spolu stretáme. Keďže sú deti nablízku, tak sa navštívime, porozprávame, pospomíname si aj na starých rodičov, aj na roky mladosti a samozrejme spolu s deťmi poďakujeme Pánu Bohu, že nám dal tú milosť byť spolu.

Michal: Myslím si, že na upevnenie rodinných vzťahov nestačí len obdobie

Vianoc. Aj keď sa vtedy zdá všetko krásne, ľudia sú vraj k sebe milší, často vidíme len zhon v obchodoch, kde ľudia podliehajú tlaku reklám, ktoré nám podsúvajú Vianoce už hádam od októbra. Na upevnení rodinných vzťahov je potrebné pracovať neustále, po celý rok a po celý život.

Magdaléna Mrovčáková

Všetci sme pozvaní

Pán Boh každého z nás pozýva do spoločenstva s ním.

Život je Božím darom, žime ho s nádejou vo viere, že sme jeho milované deti. Veď viera nie je súkromná vec, delíme sa o ňu, prinášajme obety. Človek sám pre seba nemôže žiť, sám pre seba nemôže veriť. „Kde sú dvaja alebo traja v mojom mene, tam som ja medzi nimi“ (Mt 18, 20).

V dnešnom svete cíha na nás veľa nástrah, sme často pokúšaní, bojujeme s úzkosťou, strachom, ovláda nás neistota. Ľudia viery by s nádejou mali hľadiť do budúcnosti, odovzdávať Bohu svoje radosť, trápenia, prinášať obete. Vierou sa môžeme stať lepšími, môžeme napredovať v láske. Odovzdajme Bohu svoj život, svojich blízkych, rodinu, priateľov, svoje túžby. Modlime sa za svojich nepriateľov, dobre robme každému. Nebudme egoistami, majme záujem o toho druhého. Tvorme spoločenstvo, stretávajme sa pri modlitbe, rozprávajme sa spolu.

Svet potrebuje živé príklady viery, lebo neverí slovám. Úlohou nás veriacich je zdieľať sa, načúvať jeden druhému, deliť sa o svoje skúsenosti, odovzdávať ich.

Za všetko, čo máme ďakujeme, veď nič nie je len tak. Ďakujeme za našich rodičov, starých rodičov, ktorí žili v bázni, pokore pred Pánom a ich viera bola živá. Symbolizujú to kríže na poliach, v lesoch, pri cestách. Naši otcovia nezačali prácu bez znamenia kríža, mamy neprekrojili chlieb, kým ho neprežehnali. Nezabúdajme na tradície, ktoré sme dostali, odovzdávajme ich budúcim pokoleniam.

Základným spoločenstvom je rodina, domáca cirkev, kde vzrastá viera. Rodičia vychovávajú svoje deti, učia ich zodpovednosti, napomínajú s láskou, modlia sa jeden za druhého, rodina je domov, kde nájdeš útočisko.

I Každý deň dosvedčujeme, čo pre nás náš Otec urobil, tešme sa s maličkosťi.

Nezabudnime na silu žehnaní, rodičia požehnáajte svoje deti, lebo nie všetci máme to šťastie vyrastať v rodine. Život nie je len o radosť, prináša aj smutné chvíľky. Smrť, nevyliciteľná choroba, závislosti, otec rodiny bez práce. Skúšky života, na ktoré nie je nikto z nás pripravený. To sú tie kríže, ktoré nás posúvajú smerom k Bohu, ktorý nás vypočuje keď k nemu voláme, keď búchame na jeho dvere plní bolesti, smútku. On ešte nikoho nenechal nevypočutého, neprijal, keď ho prosil. On ešte nikoho neodmietol, pomôže každému, len mu dôverujme, odovzdajme sa mu.

Ďakujeme za cestu, ktorú pre nás pripravil, ďakujeme za ľudí, ktorých nám poslal do cesty.

Život je neustálym hľadaním, nestáňme sa, že musíme prinášať obete.

Sýtme sa modlitbou, pokojom, láskou, nech dni, ktoré prídu, sú pre nás požehnaním.

Anastázia Sopková

Dokonalá láska

Svätý Otec Benedikt XVI. nás v Roku viery povzbudzuje, aby sme sa intenzívnejšie venovali učeniu Druhého vatikánskeho koncilu (1962 – 65). Okrem iných dokumentov, Druhý vatikánsky koncil vydal Dekrét **Dokonalá láska** (lat. *perfectae caritatis*) o obnove zasväteného života. Existujú totiž veriaci, ktorí zasvätia svoj život Pánu Bohu tým, že sa stanú členmi rehoľného spoločenstva. Bohu zasvätený život či už v samotnom koncilovom Dekréte alebo v cirkevných dejinách je úžasne pútavým čítaním nielen pre rehoľníkov, ale aj všetkých ostatných veriacich.

Napríklad v *Regule* sv. Benedikta z Nursie môžeme čítať tieto slová: „Musíme pre službu Pánovi vytvoriť „scolu“ (porov. H. Lawrence). Ľuďom dnešnej doby slovo „scola“ alebo „schola“ pripomína spevácky zbor (lat. schola cantorum). Slovenskí benediktíni Žila a Vlado Kasan to preložili do slovenčiny ako „škola Pánovej služby“ (*Regula* sv. Benedikta). Lawrence však vysvetľuje, že slovo „scola“ malo v 6. storočí, okrem študijného, najmä vojenský význam. Pod týmto pojmom sa rozumeli elitné vojenské jednotky. Tak za rímskeho cisára Marka Aurélia predmestia

Ríma ešte pred hradnými bariérami chránili „scoly“ – čiže vojenský elitný zbor, vojenské jednotky. Ak sa teda sv. Benedikt rozhodol vytvoriť „pre službu Pánovi scola“, nemalo to iba nejaký školský význam, ale kláštorný život sa mal stať miestom „tvrdého duchovného výcviku“, kde sa mnísi cvičili telesnej i duchovnej disciplíny a zvädzali duchovný zápas v prospech vlastnej spásy i spásy iných veriacich.

Svätý Kolumbán mladší vytvoril *Regulu* života pre mníchov na britských ostrovoch, najmä v Írsku. V tejto *Regule* zdôrazňoval mníchom najmä dôrazné umŕtvovanie tela a telesných žiadostí, a tak držať svoje telo i ducha v disciplíne duchovného života. Mnísi si za vlastné zlyhania sami udeľovali aj telesné tresty ako pokánie za vlastné hriechy. Alebo v noci si pod hlavu na spanie kladli tvrdý kameň. Britské ostrovy a írski mnísi teda viedli voči sebe dosť tvrdý a drsný spôsob života a boli omnoho náročnejší voči sebe, než mnísi žijúci kdekolvek inde.

Nemožno nespomenúť Quida z Rádu kartuziánov, ktorý bol druhým predstaveným Veľkej Kartúzy vo Francúzsku po sv. Brunovi, ktorý založil prvý kláštor v roku 1080. Quido v roku 1140 svojim mníchom napísal: „Ako ryba nevyhnutne potrebuje vodu pre svoj život, tak nech mních považuje

je svoju celu za nevyhnutnú pre svoju spásu!“ Kartuziáni svoj spôsob života chápali ako pokánie a modlitbu. Preto dobrovoľne a natrvalo sa pripúťali k svojej cele, k svojmu kláštoru. Dnes by sme povedali, že to bol sťahy určitý druh dobrovoľného väzenia, ktoré však nebrali len ako pokánia za svoje hriechy i za hriechy sveta, ale aj ako jedinečnú príležitosť pre priateľstvo a kontakt s Pánom Bohom v modlitbe. Len si spomeňme na slova nášho Pána: „Ak sa modlíš, vojdí do svojej komôrky...“ Kartuziáni bývali vysoko v horách, kde ich často zasypala lavína, pri ktorej niektorí aj zahynuli. Inokedy si napr. od Petra Ctihodného pýtali spisy sv. Augustína, pretože im ich „zožral medved“. Takže si môžeme predstaviť, v akej odlúčenosti od sveta títo Bohu zasvätení ľudia žili, konali pokánie a modlili sa.

Dekrét Druhého vatikánskeho koncilu o obnove Bohu zasväteného života, ak ho čítame v takomto kontexte dejinných súvislostí, je veľmi pútavým a fascinujúcim čítaním. Lebo je to nesmierne dobrodružstvo ľudí, ktorí veľmi milovali Pána Boha a chceli ho milovať priam dokonalou láskou. Čo je však ľudské, nikdy nebude dokonalé. Dokonalým je iba Pán Boh. Ale toto úsilie niektorých Bohu zasvätených ľudí, ktorí chceli milovať Pána Boha ako len vedeli a vládali v rôznych okolnostiach života a v rôznych podmienkach života, je skutočne fantastickým čítaním.

Preto dovoľte, aby som vás pozval k nádhernej a pútavej úlohe: vziať do rúk Dekrét Dokonalá láska Druhého vatikánskeho koncilu o obnove Bohu zasväteného života. Prajem vám nádherný a bohatý zážitok.

Mons. Ján Duda,
Spíšská Kapitula

Ilustračné foto

Ó, Mária, spomni na mňa...

...pri rozličnom skúšaní, aj ty Matka, bojuj za mňa, vezmi ma do ochrany; nech zlosť diabla a chytrosti ku zlému ma nezvedú, podporou mi buď v krehkosti, nech sa blížim ku nebu.“

Ružencové bratstvo (RB) tvorí spoločenstvo duchovne zjednotených veriacich s úmyslom prosiť a osobitne uctievať preblahoslavenú Pannu Máriu, Kráľovnú posvätného ruženca, prostredníctvom modlitby posvätného ruženca, ktorej širitelom z poverenia pápežov od čias sv. Pia V. je Rehoľa dominikánov.

Človek je spoločenský tvor, a preto je predurčený žiť v určitom spoločenstve, či už ide o rodinné spoločenstvo, pracovné, kultúrne, rasové, jazykové alebo podľa rovnakého vierovyznania, záujmov, žijúce v jednej obci, farnosti, diecéze, kraji, štáte či spoločenstve krajín. Kritériá, podľa ktorých by sme sa mohli začleniť je naozaj dosť.

Dnes chcem upriamiť vašu pozornosť na RB v Markušovciach. Je to spoločenstvo veriacich ľudí, ktorého cieľom je tak ako u ostatných RB na Slovensku spása duší, neustály pokrok na ceste ku kresťanskej dokonalosti a šírenie mariánskej úcty. Výsady členov RB a prísľuby dané preblahoslavenou Pannou Máriou boli uverejnené pre pripomenutie v aprílovom čísle Pokoj a dobro, v knižke Ruženec – S Máriou kontemplovat Krista, s. 13 alebo ich môžete nájsť na internetovej stránke www.dmc.sk. Okrem toho sú raz mesačne sväté omše odslúžené jednak z dominikánskeho centra za členov RB na celom Slovensku a raz mesačne v našej farnosti.

Tento pomaly sa končiaci rok bol pre naše RB výnimočný. Bol totiž poznačený 70. výročím založenia nášho RB v Markušovciach. Existuje zakladajúca listina, ktorú sme ako „štafetu“ prevzali od predchádzajúcej horliteľky pani Kristíny Dobranskej, tá od pani Ireny Ondasovej a tá zase od dnes už nebohej pani Márie Kapustovej. Ďalšie mená ani dokumenty sa neuchovali. Ak by niekto vedel o histórii RB v Markušovciach viac, alebo má nejaké fotografie, budeme veľmi radi, ak dá o sebe vedieť. Fotografie sa po preskovaní vrátia a použijú v kronike RB, ktorá sa začala viesť od 1. 1. 2012 pre ďalšie generácie.

Zakladajúcej listine venovali vyššie menované i nemenované členky tú najlepšiu starostlivosť a opateru. Z tohto dokumentu sme sa dozvedeli, že je čo sláviť a že si s vďakou a láskou pripomíname mravčiu prácu predošlých generácií, hoci

boli časy aj ťažké, aj vojnové. Patrí im všetkým veľké a úprimné Pán Boh zaplať i naša známa a obľúbená ružencová modlitba, že nám toto „dedičstvo otcov a matier“ uchovali a odovzdali.

Toto vzácne výročie sme oslávili trojdňovou duchovnou obnovou, ktorá sa konala v dňoch 5. – 7. 10. 2012 v našom farskom kostole. Na pozvanie správcu farnosti Mgr. Ondreja Švančaru ju viedol páter Bruno Donoval OP. Program začal v piatok vysluhovaním sviatosti zmierenia a spoločnou modlitbou bolestného ruženca. Svätá omša sa zakončila adoráciou pred vyloženou Eucharistiou, tak ako to zvykneme robiť každý prvý piatok v mesiaci. V sobotu ráno sme pokračovali modlitbou biblického radostného ruženca a po svätej omši nasledovala prezentácia Stanov RB a diskusia. V nedeľu 7. októbra, na sviatok Panny Márie Ružencovej sme duchovnú obnovu zakončili slávnostnou svätou omšou obetovanou za všetkých živých i mŕtvych členov RB. Po svätej omši nasledoval, ako stále na prvú nedeľu, deň slávnostného ruženca, ktorú sa modlí stále iná ruža s následnou výmenou ružencových tajomstiev. Páter Bruno sa spoločne s nami pomodlil a venoval každému členovi RB obrázok s textom Dominikánskeho požehnanie. Keďže členovia RB môžu v tento ružencový sviatok získať za obvyklých podmienok úplné odpustky, myslím, že to bolo veľmi vzácne ukončenie duchovnej obnovy v našom RB.

Príhovory pátra Bruna počas duchovnej obnovy boli veľmi poučné a povzbudivé. Boli pre nás určite duchovným obohatením do ďalších dní. Keďže v jeho slovách zaznel i názor, že RB nemá byť spoločenstvo len o modlitbe, máme záujem oživiť činnosť nášho RB, k čomu chceme povzbudiť deti i dospelých. Radi privítame nielen nových členov a členky, ale aj vaše názory, podnety, nápady, rady či skúsenosti. Pozývame všetkých zažiť silu spoločenstva. Myslím, že týchto aktivít by mohlo byť viac, aby sme v našom spoločenstve, obci, farnosti „ožili“.

Tohto roku sme dňa 28. 7. 2012 uskutocnili púť na Staré Hory, minulý rok to bola púť do Šaštína a rok predtým do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove – Lagiewnikach. Nemusia to byť len

púte, môžu to byť aj iné podujatia kultúrneho, športového či spoločenského zamerania alebo zorganizovanie nejakej výstavy či výletu. Je nás okolo dvesto členov a myslím si, že sa všetci ani navzájom nepoznáme, hoci žijeme skoro všetci v jednej dedine. Je čas to zmeniť. Na vaše nápady, názory, otázky a pripomienky sa budeme tešiť po každej spoločnej modlitbe a výmene ružencových tajomstiev každú prvú nedeľu v mesiaci alebo hocikedy aj pri náhodnom stretnutí.

Dňa 16. 11. 2012 sa konala výročná členská schôdza ako aj voľby horliteľiek jednotlivých ruží a finančnej komisie RB.

Na obdobie ďalších troch rokov boli zvolení horlitolia ruží takto:

Ruža č. 1 – p. Eva Mrovčáková
 Ruža č. 2 – p. Agnesa Hamráková
 Ruža č. 3 – p. Magdaléna Maršáleková
 Ruža č. 4 – p. Mária Grečková
 Ruža č. 5 – p. Emília Klučárová
 Ruža č. 6 – p. Bernadeta Maliňáková
 Ruža č. 7 – p. Kristína Dobranská
 Ruža č. 8 – p. Peter Hanuštiak
 Ruža č. 9 – p. Mária Reinerová
 Ruža č. 10 – p. Marta Bušovská

Do finančnej komisie boli zvolené členky: p. Anastázia Sopková a p. Emília Klučárová. Tretím nevoleným členom finančnej komisie podľa Stanov RB je hlavná horliteľka RB.

Dňa 23. 11. 2012 zvolené horliteľky a horliteľ ruží za hlavnú horliteľku RB zvolili p. Bernadetu Maliňákovú.

Všetkým horliteľkám, ktoré neboli zvolené vyslovujeme úprimné Pán Boh zaplať za ich doterajšiu bohumilú činnosť. Novozvoleným i staronovým horliteľom ruží želáme veľa Božích milostí v ich ďalšej práci.

Hlavná horliteľka a finančná komisia vám všetkým týmto ďakuje za spoluprácu a prejavenu dôveru. Chcela by som tento môj príspevok zakončiť priáním všetkého dobrého, aby sme spoločne pocítili silu modlitby a aj silu spoločenstva. Začnime najlepšie už dnes a hlavne od seba, rodiny, spoločenstva, obce... veď ten čas tak rýchlo letí, tak na čo čakať? Na záver krátko myšlienka: Úsmev je lacnejší ako elektrina a rozžiari viac svetla ...

Emília Klučárová

Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!

Prišiel čas vrátiť sa opäť k nebeskej pošte. Najvyšší, rešpektujúc požiadavky dnešnej doby, prikázal svojim nebeským poštárom, aby na rozosielanie odkazu ľuďom využili moderné technológie. Internetom sa obrovskou rýchlosťou rozšírila do všetkých mailov táto správa: Nepokoj ľuďom zlej vôle!

Vysoký štátny funkcionár reaguje na mail dosť rozhorčene: „Vynakladám veľké diplomatické úsilie na to, aby som udržal mier a pokoj. Musím viesť mnoho stretnutí a rozhovorov s ľuďmi, ktorí majú opačný politický názor a snažím sa nájsť kompromis, aby bol zachovaný pokoj. Som si vedomý toho, že rôzne politické názory podnecujú nepokoje. No všetci účastníci týchto diskusií sa nakoniec zhodnú v tom, že predsa len pokoj a mier sú tie najlepšie hodnoty, ktoré si ľudia najviac cenia. Po nejakom čase sa názory znovu vyostria, opäť to politicky vrie, ale opäť zvíťazí túžba po pokoji. Toto sa opakuje v nepravidelných periódach v dejinách každého štátu. Teda zdá sa, že nakoniec sme predsa len všetci dobrej vôle. Neprajme si teda nepokoj, ale pokoj, lebo sme dobrej vôle.“

Správca mesta tiež odmieta túto správu: „Často riešim konflikty občanov a snažím sa ich vyriešiť ku spokojnosti oboch strán. No nie som múdrejší ako Šalamún, nepodarí sa vždy uspokojiť obidve strany. Toto však nie je zlá vôľa. To je jednoducho nevyhnutnosť. Je to nevyhnutnosť spravodlivosti, poriadku a princípov, na základe ktorých sme si my ľudia vybudovali väčšie a menšie spoločenstvá, mestá a obce. Aby tieto spoločenstvá fungovali, musia existovať pravidlá, aby nenastal chaos. Ja musím dohliadať na dodržiavanie týchto pravidiel, aby bol zachovaný pokoj. Mám teda dobrú vôľu a chcem pokoj v mestách a obciach.“

Manželka a matka detí odpovedá na mail: „Dúfam, že mňa sa táto správa netýka. Je pravda, že deti ma zlostia, s mužom sa hádam... Pred Vianocami veľký zhon, upratovanie, varenie, pečenie, nakupovanie a zháňanie darčiekov, zdobenie stromčeka... Stres! Som zlej vôle? Nie! Tento stres je mojou veľkou

snahou byť dokonalou pre deti, pre muža, vytvoriť im dokonalé prostredie na spoločné prežitie Vianoc. A dobrý úmysel, hoci aj takýto stresový, je najdôležitejší. Dobrý úmysel sa skôr podobá na slovné spojenie dobrá vôľa. Odmenou je mi za tento stres pokoj. S deťmi a manželom si v pokoji vysvetlíme dôvody nášho stresového konania, priznáme si svoje chyby a možno aj nedorozumenia. Iste, nie je to navždy. Opäť prídu chvíle vypätia, stresu a problémov. A my to opäť vyvážíme pokojom. V manželstve je ideálne, keď sa takéto situácie striedajú v rovnakom pomere, keď stres a problémy nepremôžu pokoj. Nuž preto si myslím, že správa tohto znenia sa ma netýka.“

Vyzerá to tak, že títo traja pisatelia, reagujúci na mail, chcú pokoj a konajú všetko potrebné, aby bol udržaný v štáte, v obci aj v rodine. Sú ľuďmi dobrej vôle. Po krátkom čase prichádza ďalšia správa, ktorá tú prvú uvádza na správ-

nu mieru. Do systému sa dostal vírus, ktorý zapríčinil, že správa bola napísaná nesprávne. Správa bola opäť poslaná v správnom znení:

Sláva na výsostiach Bohu a na zemi pokoj ľuďom dobrej vôle!

Štát, obec a rodina sú spokojní. Predsa len im prajú pokoj a považujú ich za dobrých. No prvá časť správy ich vyrušuje. Vzdávať Bohu slávu? Bez toho to nejde? Veď je tu predsa úsilie zrušiť všetko, čo i len trochu pripomína Boha, náboženstvo. Rušia sa kríže v školách, náboženské znaky na euro minciach, eliminujú sa náboženské prejavy na verejnosti, jednoducho Boha a vieru zatvorí iba do kostolov, vytlačí ich z verejného i súkromného života.

Štát, obec, rodina... Bez Boha?

Non est pax impiis! – Niet pokoja bez Boha! – hovorí Písmo.

Magdaléna Mrovčáková

Ilustračné foto

Zbytočnosti

V závere kalendárneho roka, kedy prežívame adventný čas, čas Vianoc, keď sa jeden rok končí a začína druhý, často premýšľame nad svojim životom. Ako žijeme, ako sa správame v živote, k rodine, okoliu, v práci, bilancujeme, hodnotíme. Nielen v našich domácnostiach, ale aj v živote si robíme také malé vianočné upratovanie. Pozeráme sa na život z inej stránky. A k takému vnútornému upratovaniu zaiste patrí aj zamyslenie sa nad zbytočnosťami. A nemáme tým na mysli len materiálne veci, materiálne zbytočnosti. Pod pojmom zbytočnosti si asi každý predstaví niečo, čo si kúpime a po krátkom čase zistíme, že je to zbytočné. Alebo veci, ktoré sú už staré, nepotrebuje ich, či veci čo sme dostali a nikdy sme ich nepoužili, možno nejaký nevhodný či nevkusný darček.

Ale zbytočností v našom živote je oveľa, oveľa viac. Napríklad taký čas. Dnes je v móde rozprávať, že na nič nemáme čas a pritom sú v našom živote situácie, ktoré nám ho zaberajú a sú pre nás úplne zbytočné. Len také najbežnejšie vysedávanie pred televízorom. Koľko z toho času je úplne zbytočným mrhaním. Sú ľudia, ktorí musia každý deň pozeráť správy. Najprv si informácie o tom, čo sa deje vo svete prečítajú v novinách, potom si to hádam niekoľkokrát pozrú na internete a večer si ich pozrú v televízii. A aby toho nebolo málo, počúvajú správy aj v rádiu. Alebo taký internet. Mladí dnes presedia pri internete väčšinu voľného času. Cez rôzne sociálne siete píšeme, čítame, posielame všetko možné i nemožné, podstatné a čoraz častejšie aj nepodstatné.

Toto je stále len zlomok z toho, čo by sa v našom živote dalo nazvať zbytočnosťami. Napríklad také jedlo. Bez raňajok, obeda a večere, samozrejme, nemôžeme existovať. Ale všimli ste si niekedy tie preplnené nákupné košíky v obchodoch, ktoré ľudia dychtivo tlačia k pokladni? Vzniká tak pocit, že každý nakupuje na veľkú rodinnú oslavu a nie len pre seba a svoju rodinu. Pritom sú to mnohokrát samé zbytočnosti, ktoré nevládzeme doma zjesť.

Naše chladničky sú potom preplnené a my sa prejedáme, len aby sme nič nemuseli vyhodiť. Zbytočnosťami môžeme nazvať aj to, že jeme aj vtedy, keď ani nepotrebuje, len ešte stále máme na niečo chuť a niečo by sme si „mlsli“.

Je tu však ešte minimálne jedna veľká časť zbytočností, ktoré sú v našej hlave, našich myšlienkach. Keď sa zoberáme úplne zbytočnými myšlienkami, vytvárame si zbytočné starosti a trápime sa nad tým, čo nás v podstate netrápi. Sme však presvedčení o tom, že je to „veľký existenčný problém“. Potom vznikajú zbytočné hádky, nedorozumenia, intrigy. Deň čo deň sa zaťažujeme stresujúcimi myšlienkami, uvažujeme nad tým, čo by bolo, keby bolo a ak by to tak bolo, aké by to bolo. Či aké by to bolo, keby to tak nebolo. Našu myseľ čoraz viac zaťažujeme prehnanou panikou a strachom, obavami o náš život či o budúcnosť celého sveta. Zaťažujeme sa vecami, ktoré nevieme ovplyvniť, a predsa sa nad nimi zbytočne zamýšľame. Tu patrí aj tá časť zbytočností, ktoré by som nazval komplikáciami. A v tom sú niektorí ľudia skutoční majstri sveta a život si vedia neuveriteľne skomplikovať často úplnými zbytočnosťami.

Na záver pri úvahe nad zbytočnosťami nedajú sa nespomenúť Vianoce.

Starší mi určite dajú za pravdu, že tie dnešné Vianoce sú úplne iné, moderné. Dva mesiace pred Vianocami začínajú z každej strany mohutná reklama, ktorá nás priam núti zbytočne sa stresovať kvôli Vianociam. A týždeň pred Vianocami by sa mohol premenovať na týždeň stresu, zhonu a nervozity. Pod stromčekom potom nájdeme kopec darčiekov, z ktorých polovica by sa dala nazvať zbytočnosťami. Na tri dni Vianoc sme schopní nakúpiť potraviny, ktoré bežne postačia aj na celý týždeň.

Práve tento čas roka, čas adventný, vianočný a novoročný nám dáva priestor na to, aby sme sa nad týmito zbytočnosťami zamysleli aj z pohľadu kresťanstva, našej viery. Je to čas očakávania, čas prípravy na príchod Ježiša, čas radosti z jeho príchodu a čas nového začiatku.

V našom živote máme skutočne množstvo zbytočností. A pri tom netreba veľa, len si nájsť čas na hlbšie zamyslenie sa a v reálnom čase viac uvažovať nad hodnotami nášho života. Pri narodení malého Ježiška sa pastierom zjavili anjeli a okrem iného povedali: Nebojte sa! Nech nás zvolanie Nebojte sa! sprevádza aj v tomto období, aby sme sa nebáli skončiť so zbytočnosťami v našom živote.

Manželia Lační, Teplička

Katechézy o ľudskej láske Jána Pavla II.

Na stretnutí mladých vysokoškolákov z univerzitných pastoračných centier, ktoré sa konalo 16. až 18. novembra v Ružomberku, bolo ponúkaných množstvo workshopov.

Jeden z nich viedol otec Marek Iskra a mal názov **Teológia tela a ľudská sexualita**.

Zaznelo na ňom množstvo krásnych myšlienok. Rád by som sa s vami podelil aspoň o niekoľko z nich.

Čo je to vlastne teológia tela? Sú to úvahy bl. Jána Pavla II. o význame a dôstojnosti ľudskej osoby, lásky, sexu a manželstva s dôrazom na telo, stvorené na Boží obraz, ktoré predniesol na generálnych audienciách v rokoch 1979 – 84.

Každý z nás sme stvorený na Boží obraz, v každom z nás je ukrytý Boh. Nielen v našej duši, ale aj v našom tele. A práve aj cez naše telá môžeme vidieť odlesk Božích tajomstiev – Boha ako spoločenstvo lásky a života. Aj to, že sme stvorení na Boží obraz ako muž a žena, povolání k vzájomnej láske, poukazuje na Boha, ktorý je spoločenstvom troch božských osôb, ktoré sú jedno.

Človek je stvorený aby Boha poznal, miloval a mal účasť na jeho blaženosti. Boh sa nám chce darovať, stvoril nás ako muža a ženu, aby sme mohli aspoň trochu pochopiť Božiu lásku k nám. Práve manželská láska je krásnym obrazom lásky Boha k človeku. Ak by sme ju nepoznali, nevedeli by sme si vôbec predstaviť ako veľmi nás Boh miluje. No skutočná láska je úplne iná a oveľa krajšia než tá, na ktorú nám ukazuje tento svet. Dnes sa prezentuje láska egocentrická, v ktorej strede som JA. Takýto obraz lásky je však v protiklade s tým, k čomu nás pozýva Boh. Naše telá majú totiž snubný význam, vďaka nim objavujeme, že zmyslom našej existencie je stať sa darom, teda láskou.

Až keď Boh stvoril Evu, začal mať život pre Adama zmysel, predtým Adam spal – spánok symbolizuje ničotu, nebol ešte hriech, a preto Adam nemohol zomrieť, no nemal zmysel života. Keď prvýkrát vidí ženu, radostne zvolá: „Toto je teraz kosť z mojich kostí a mäso z môjho mäsa.“

Adam s Evou boli nahí, no nehanbili sa jeden pred druhým. Neboli nahí len fyzicky, ale keďže ešte neexistoval hriech, Adam s Evou boli úplne jedno. Nebolo nič, čo by narúšalo ich vzťah, dokázali sa jeden druhému

úplne a dokonale sebadarovat z lásky. Práve k takémuto sebadarovaniu nás všetkých Boh povoláva. Nie k darovaniu sa pre zisk, dobrý pocit, ale darovaniu seba samého pre dobro blízkych. Krásnym obrazom a vrcholom tohto darovania sa, je telesná a duševná jednota manželov.

Ľudské telo by nemalo byť nikdy zbožšťované, no ani znevažované, lebo telo sa v manželstve stáva sviatosťou pre druhého partnera. Manželstvo nevysluhuje kňaza, ale snúbenci sebe navzájom za asistencie kňaza. Manžel vidí vo svojej manželke Boha a manželka vidí Boha vo svojom mužovi – navzájom sú jeden pre druhého sviatosťou – viditeľným znakom neviditeľného Boha.

Byť dospelým znamená dokázať usmerňovať city vlastného srdca. To dokážeme, len ak sa podriadiame Kristovi. Skutočná sloboda nie je o tom môcť sa rozhodnúť pre čokoľvek, čo v danej chvíli chcem, skutočná sloboda je, keď sa smiem a viem rozhodnúť pre to, čo je DOBRÉ a vytrvať pri tom DOBRE, aj keď to necítim. Táto myšlienka je ľahko vysvetliteľná na manželských krízach, no platí všeobecne.

Diabol na nás často útočí na našu čistotu, na to najúžasnejšie, čo máme. Chce zničiť krásny znak Božej lásky, tak žiarivý a krásny pokiaľ dokážeme správne žiť našu sexualitu. Udržať si čistotu, osobnú alebo vo vzťahu s milovanou osobou, je veľkou výzvou, no treba dôverovať Kristovi, v ktorom je všetko možné. Čistota je čnosť získaná v ohni skúšok. Keď sa človek prvýkrát zamiluje, stojí celý/á pred Bohom a musí sa rozhodnúť, či do svojho srdca prijme Boha a poprosí, aby ho/ju naučil milovať, alebo mu povie, aby ho nechal tak.

Muž sa stáva mužom, až keď ovládne seba a prijme hodnotu ženy, ktorá má nad ním moc. „Žena nemá moc nad svojím telom, ale muž, podobne ani muž nemá moc nad svojím telom, ale žena.“ (1 Kor 7,4)

Michal Bušovský

Ilustračné foto

Pre deti je najväčšou odmenou pozornosť

Súčasnité obdobie je spojené so spoločenským chaosom. Niet sa čo čudovať, že i u detí sa stupňujú rôzne poruchy správania. Prečo sa nimi zaoberať? Okrem toho, že nevhodnosť nahráva útočným a násilím je postihnutelné, následky môžu byť vážne a dlhodobé. Vznikajú na základe toho, že dieťa inklinuje k problémovej skupine, má hyperkinetické poruchy alebo poruchu opozičného vzdoru. Vina, strach, bolesť, sklamanie, nedôvera, neistota... ústia do násilia, hnevu alebo agresie.

Agresia je charakterizovaná útočnosťou, nepriateľstvom, výbojnosťou v správaní voči osobe či predmetu a agresivita znamená istú tendenciu k útočnému správaniu voči druhej osobe alebo okoliu. Môže byť nasmerovaná na seba – autoagresia (dieťa týra samo seba, sebapoškodzovanie) alebo na druhých – heteroagresia. Prejavuje sa verbálne (nadávky, prezývky, irónia) alebo brachiálne (fyzická agresivita – kopanec, úder, facka). Prvkom agresie je i krádež alebo šikanovanie, či vyčlenenie z kolektívu detí z dôvodu odlišnosti od iných.

Pri deťoch s poruchami správania je dôležité veľmi presné určenie pravidiel, ktoré sa majú dodržiavať. Z pravidiel vyplývajú odmeny či prípadné tresty. Pre deti je najväčšou odmenou pozornosť (výlet, posedenie v cukrárni, pizzerii...), niekedy stačí pochvala, povzbudenie. Pravidlá majú byť jasné, logické a vypracované spoločne v kruhu rodiny či v kolektíve. Ich dodržiavanie platí pre všetkých rovnako. Tresty vyjadrujú príslušný stupeň nesúhlasu. Fyzické tresty obmedzujeme na minimum – násilie plodí násilie. U menších detí sa pravidlá dajú vyjadriť pomocou obrázkov alebo prostredníctvom príbehov.

Sledom času je potrebná aktualizácia pravidiel a súborov správania. Ak riešime konflikt medzi deťmi, treba s nimi jednať osobitne, nie naraz. Môžu byť v spoločnej miestnosti. Musí platiť pravidlo, že jeden rozpráva a druhý počúva. Skonštatujeme, čo sme videli, čo sme sa dozvedeli. Kým prvé dieťa rozpráva, druhé si už pripravuje argumenty na vlastnú obranu, narastá v ňom hnev. Vtedy ho treba vyrušiť otázkou: „Čo povedal tvoj kamarát?“ a prinútiť ho tak počúvať a odpovedať, aby vnímal aj názor iných. Ak riešime konflikt medzi deťmi, vždy je dobré riešiť len aktuálnu vzniknutú situáciu, nevťahovať do sporu staré konflikty z minulosti.

Tolko k riešeniu konfliktov. Z hľadiska obšírnosti témy, niektoré fakty doplníme v budúcom čísle.

Adriana Lazorová

Spracované podľa M. Džugasa z prednášky seminára Nevhodné a agresívne správanie u detí (prednášajúca Mária Tóthová-Šimčáková)

Milí Dobráčikovia,

keď by boli Vianoce po celý rok! Alebo aspoň každý mesiac! Viem, že i vy si to takto mnohí prajete. Asi je to preto, že sa počas týchto sviatkov cítime príjemnejšie, veselšie ako inokedy. Vrávi sa, že ľudia sú vtedy k sebe lepší, no a práve preto by sme i my dospelí chceli, aby boli po celý rok. Aby dospelí boli vládnejší, milší, deti poslušnejšie... tak ako na Vianoce.

Ale stáva sa, že niektorí ľudia sú aj počas Vianoc smutní. Deti rozvedených rodičov, osamelí starí ľudia, chorí, narkomani, alkoholicy, drogoví závislí... sú nešťastní a ani Vianoce ich nedokážu rozveseliť, práve naopak, ich úzkosť býva počas sviatkov väčšia. Pomôcť im je veľmi ťažké. Starých či chorých, ak poznáme, môžeme navštíviť, s deťmi sa pohrať, ale tí ostatní? Azda iba spomenúť si, že keď prežívame radosť, iní trpia, vcítiť sa do ich trápenia.

Nieko si povie, že si sami môžu za to, kam sa dostali. Avšak nič nie je také jednoduché, ako sa zdá. Rozhodne je veľkým dobrým skutkom, ak obetujeme

za nich krátku modlitbu či svätú omšu. Vaše detské duše sú čisté a Pán Boh má deti veľmi rád, preto iste vaše obety nezostanú nepovšimnuté a on sa týchto ľudí môže dotknúť celkom osobitným spôsobom. Možno, keď podrastiete, budete počuť svedectvo narkomana či alkoholika, ako zmenil svoj život, ako sa dostal zo závislosti a teraz je šťastný. Môže to byť i vaša

zásluhou. Spomeniete si, že ste za niekoho podobného modlili a vaša duša prežije vianočnú radosť a možno práve ani nebudú Vianoce.

Vaše ohlasy

Tešíme sa, že ste reagovali na našu súťaž z minulého čísla. Správne odpovedali: Matúš Grečko, Monika a Michal Lazorovci, Daniela Angyaloová z Markušoviec.

Poslali ste nám i obľúbené modlitby. Matúš napísal takúto: Mária, Matka moja, zasväcujem sa tvojmu nepoškvrnenému srdcu v živote i v smrti, aby ma chránilo od každej záhuby duše i tela. Viem, Matka, že tí, ktorých ochraňuješ, sú v bezpečí, a preto sa odovzdávam tvojmu srdcu s úplnou dôverou pre čas i pre večnosť. Amen.

Zahraj sa

Doplň do prázdnych políčok chýbajúce obrázky v logickom poradí!

Adriana Lazorová

Duchovná obnova v Markušovciach

V dňoch 5. – 7. októbra sa uskutočnila duchovná obnova, ktorú viedol Dp. Bruno Branislav Donoval z Dominikánskeho mariánskeho centra v Košiciach. Časť obnovy venoval aj úlohe členov Ružencového bratstva v Markušovciach, pri príležitosti 70. výročia založenia Ružencového bratstva.

Oprava strechy a veže kostola

Dňa 4. októbra sa začalo s prácami na časti strechy a veže kostola v Lieskovoch. Bola odstránená pôvodná škridla a následne sa dala nová izolácia, fólia, laty a kontra laty. V sobotu 6. októbra sa postavilo lešenie k veži kostola. Najprv sa očistil betón na veži a dal sa spojovací podklad. 12. – 13. októbra sa

natiahla nahrubo opravná omietka na betón veže. 18. – 20. októbra sa zabetónoval sklobetón, natenko sa pucovala veža, očistili sa zvony a rozobralo lešenie. Potom sa previedli klampiarske práce a 10. novembra sa dala nová škridla. Za všetky odborné práce patrí veľká vďaka týmto chlapom: Peter Mrovčák, František Mrovčák, Štefan Kapusta, Luboš Krotký, Pavol Palkovič a František Dzimko. Pri pomocných prácach pomohli ďalší chlapi, ženy, deti a miništranti. Pán Boh zaplať patrí všetkým, ktorí prispeli svojou pomocou a milodarmi na túto opravu. Celá oprava stála 3 613,27 €.

Ružencové bratstvo – Markušovce

V piatok 16. novembra po svätej omši sa uskutočnila voľba horliteľiek

ruží a členov finančnej komisie. V piatok 23. novembra sa uskutoční voľba horliteľky Ružencového bratstva, ktorou sa stala doterajšia horliteľka Bernadeta Maliňáková.

Správa o hospodárení Ružencového bratstva v Markušovciach za obdobie november 2011 – november 2012:

- zostatok k 30. 11. 2011 – 1 305,68 €
- príjmy 11/2011 – 11/2012 – 2 567,34 €
- výdavky 11/2011 – 11/2012 – 2 548,44 €
- zostatok k 15. 11. 2012 – 1 324,58 €

Do príjmov sú zahrnuté: mesačné zbierky z prvého piatku a prvej nedele, milodary na kvety – Boží hrob, pokladnička Ružencového bratstva – milodary na kvety a sponzori.

Výdavky tvorili: príspevok na opravu Božieho hrobu, kalendáre, svetlá na stromčeky, výzdoba chrámu na Vianoce, výzdoba chrámu na Veľkú Noc, celoročná kvetinová výzdoba hrobu grófa Mariássyho a kríža na cintoríne, červené plachty, doplatok za autobus na púť Staré Hory, biely pluviál k sobášnym obradom, výzdoba chrámu na sviatok sv. Michala, Všetkých svätých, príspevok na Dominikánske centrum, kvety k jubileám kňazov, čistiace prostriedky pre kostol, príspevky na sobotné upratovanie a iné.

Ružencové bratstvo – Teplička

V piatok 23. novembra po svätej omši sa uskutočnila voľba horliteľiek ruží, členov finančnej komisie a horliteľky Ružencového bratstva, ktorou sa stala doterajšia horliteľka Mária Blašková.

Správa o hospodárení Ružencového bratstva v Tepličke za obdobie november 2011 – november 2012:

- zostatok k 12. 12. 2011 – 1 988,43 €
- príjmy 12/2011 – 11/2012 – 1 157 €
- výdavky 12/2011 – 11/2012 – 640,73 €
- zostatok k 20. 11. 2012 – 2 518,70 €

Prvé sväté prijímanie 2013

Dátumy prvého svätého prijímania v našej farnosti:

- LIESKOVANY – 28. apríl 2013
- TEPLIČKA – 5. máj 2013
- MARKUŠOVCE – 12. máj 2013

-red-

Založené 1999

fotoobjektívom

Aktivity vo farnosti

Snímky: Peter Lazor

Časopis vyšiel aj vďaka finančnej podpore obce Markušovce.

Vydáva Rímskokatolícky farský úrad Markušovce pre farnosť Markušovce a filiálky Teplička, Pod Teplička a Lieskovany. Zodpovedná redaktorka: Mgr. Monika Hodnická. Redaktori: Mgr. Adriana Lazorová, Peter Lazor, Lýdia Bušovská a externisti. Sadzba a grafická úprava: Ing. Peter Hamrák. Technické spracovanie: Tlačiareň Kežmarok. Jazyková úprava: Mgr. Barbora Klučárová. Odborný konzultant: Mgr. Ondrej Švančara, Imprimatur: Prof. ThDr. František Tondra, spišský diecézny biskup, BÚ 16.2.1999, č. prot. 113/99. Registrované OÚ, odbor školstva a kultúry v Spišskej Novej Vsi, reg. č. 2/99. Náklad 1000 kusov. Adresa redakcie: Rím. kat. farský úrad, Michalská 52, 053 21 Markušovce. Nepredajné. E-mail: info@pokojadobro.sk. <http://www.pokojadobro.sk> Redakcia si vyhradzuje právo upravovať príspevky. Nevyžiadané rukopisy nevraciam.

www.pokojadobro.sk